

СЯЛЯНСКАЯ

НИВА

Няхай живе Вольная, Незалежная,
Злучаная Беларусь!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ПОЛАЦКАЯ 4. (WILNO, POŁOCKA 4).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 га-
дзін апрача свята.
Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграшчы удвая даражэй.

Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі.

ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

РЭПРЭСІІ.

Перасьледуючы „Грамаду“ польскі ўрад ня спыніўся на арыштах яе павадыроў у Вільні, але пачаў арыштоўваць масава яе сяброў і на правінцы. Паводле газетных вестак лік арыштаваных даходзе да некалькі сотак.

Рэпрэсіі польскага ўраду галоўным чынам скіраваны проці „Грамады“, як беларускае партыі; аднак, каб паказаць заграшчы, што ў Польшчы ідзе расправа не з партыяй нацыянальнай меншасці, а з камуністамі, — разам з сябрамі Грамады арыштоўваюцца асобы, якія вінавацяцца ў прыналежнасці да камуністычнае партыі.

Што гэта так, а не іначай, пераканацца можам з наступнага.

Ужо ад самых выбараў у цяперашні польскі Сейм прайшлі 2 камуністы; пасля яе лік узрос да 6 асоб. Паслы камуністы сядзяць у польскім Сейме ўжо некалькі год і пэўне-ж вядуць тую ці іншую працу. А „Грамада“, якая вырасла з нацыянальнага Беларускага Пасольскага Клубу, існуе толькі крыху больш за год. Калі-б на т вінавачаньне „Грамады“ ў камунізме фактычна мела асновы, дык на т і ў гэтым выпадку ня можа дапусьціць, каб яна, астаючыся беларускай партыяй, была больш камуністычнай, чым запраўдныя камуністы з польскіх ці іншых паслоў, што ўжо гадамі працуюць у сваёй партыі.

Аднак дагэтуль польскі ўрад ня выступіў з такімі рэпрэсіямі проці камуністычных паслоў, якія прытарнаваў да беларускіх паслоў. Не адважыўся арыштоўваць іх на „gorącam uczynku“ ў ложках. Падаючы гэты аргумент, зусім не стаім за тое, каб польскі ўрад падняў руку на камуністычных паслоў, наадварот зьяўляемца староньнікамі поўнай незачэпнасьці прадстаўнікоў народу ў парлямэнце, касуючы на т спосабы выдаваньня паслоў судом праз Сейм. Падаём гэта толькі як аргумент, які выразна гавора аб тым, што польскі ўрад у ненавісьці да ўсяго беларускага хапаецца проці констытуцыйных, антыгуманітарных, барбарскіх спосабаў барацьбы з беларускім нацыянальным рухам.

Хоць зьяўляемца праціўнікамі той тактыкі і працы, якую распачалі павадыры „Грамады“, аднак ня можам пагадзіцца са спосабамі барацьбы з гэтае партыяй, на якія найшоў польскі ўрад.

Проціканстытуцыйныя арышты паслоў, масовыя арышты сяброў дагэтуль легальнае партыі гавораць толькі аб адным, што польскі ўрад пачаў вострыя рэпрэсіі проці Беларусаў.

Польская абшарніцкая і буржуазная прэса, ды амаль-што ня ўся, выхваляе сваіх „дзельных“ міністра за такую работу.

Польскія рэпрэсіі і арышты.

Арышты ў Заходняй Беларусі

Лік арыштаваных у некаторых паветах значна павялічыўся. У наваградскім павеце арыштавана агулам 56 асобаў:

У Горадні і гарадзенскім павеце лік арыштаваных узрос да 34; У бяластоцкім павеце — 22; у сакольскім пав. да 12; у ваўкавыскім пав. да 9. На абшары ваяводства беластоцкага — 90 асобаў. З гэтага ліку на абшар паветаў: бельскага 20, горадзенскага — 30.

Незаконная рэвізья.

У ноч, калі рабіліся арышты дзеячаў „Грамады“, польская паліцыя зьявілася ў прыватную кватэру п. Тарашкевіча ў Вільні. Дзеля таго, што там нікога не было дома а дзьверы былі пазамыканы, паліцыя сама без гаспадароў кватэры выламала двое дзьвярэй і зрабіла ў кватэры пасла рэвізью. Паўне-ж рэвізья нічога ня выкрыла. Вось як у „вольнай дэмакратычнай“ Польшчы, шануюць незачэпнасьць пасла — ламаюць дзьверы і без гаспадара самі паліцыянты са шпікамі робяць рэвізью!

Злосныя выдумы.

У сувязі з рэпрэсіямі, якія распачаў польскі ўрад адносна „Грамады“ усе польскія газеты друкавалі шмат злосных, нязгодных з праўдаю выдумаў. Найбольш у гэтым убіваецца абшарніцкае „Слова“, якое пайшло ўжо далей на т за „Dzieln. Wil.“, орган эндэкаў і дэфэнзвы.

Ужо ў першых вестках аб арыштах беларускіх паслоў і ліквідацыі „Грамады“ газеты падалі, што паліцыя а 3 гадзіне ўварвалася ў кватэру цэнтральнага сэкратарыяту, дзе адбылася паседжаньне. Што гэта ёсьць мана, дык відаць на т з тых самых польскіх газет. Бо якім парадкам магло быць а 3 гадзіне ў начы паседжаньне Цэнтр. Камітэту, калі ў гэтым самым часе галоўны павадыроў „Грамады“ не было зусім у Сэкратарыяце, бо п. Тарашкевіча арыштавалі ў Каленіі (пад Вільняй), п. Рак-Міхайлоўскага на вакзале, а Валашына ў прыватнай кватэры; пасла Мятлы зусім не было ў Вільні.

Другі прыклад гэта весткі аб Беларускам Банку. Польскія газеты надрукавалі, што ў Банку знайшлі па рахунку „Грамады“ — 500.000 зл. Цяпер выясьнілася, што гэта мана.

Але гэтае выхваляньне годнае вялікай пагарды, а не геройства. Бо каго-ж польская ўзброеная паліцыя генэрала Складкоўскага мела перад сабой? Некалькі паслоў і масы сялян з голымі рукамі, ды і то гэтая ўзброеная паліцыя ў белы дзень не адважылася пайсьці на сялян, а зрабіла свой напад уночы, калі ўсе спалі. Дык ці-ж за такую работу можна выхваляць польскіх міністраў?!

Гэтая пахвала мае іншае яшчэ значэньне. Яна гавора аб тым, што вялізарная большасьць Палякаў ахвотна і з радасьцю спатыкаюць кожны гвалт польскага ўраду над Беларусамі. Гэтыя імкненьні Палякаў, каб за 50 год ня было чуваць у Польшчы аб Беларусах, маюць

Трэці прыклад мань гэта тое, што пры арышце п. Тарашкевіча знайшлі пры ім вялікую суму даляраў, чужь ня 10.000 і нейкія быццам кампрамітуючыя матэрыялы.

Калі ўсе гэтыя ілжывыя весткі былі даны польскім газетам дэфэнзывай, дык у гэтым нічога няма дзіўнага, бо польская дэфэнзыва на на такія штуку вельмі ахвотна ідзе, але калі газеты самі выдумалі гэтыя злосныя, нязгодныя з праўдай весткі, дык гэта выглядае, што польская прэса робіцца даносчыкам на Беларусаў.

З гэтага ўсяго бачым, на колькі зьяўляюцца праўдзівымі ўсе весткі друкаваньня ў польскіх газетах адносна быццам праступкаў „Грамады“.

У справе арышту паслоў.

17 г. студня каля гадзіны восьмай ўвечары маршалак Сойму Ратай прыслаў да міністра справядлівасьці Мэйштовіча ліст гэтакага зьместу:

Апіраючыся на пісьмо ад дня 15 г. м. і на інфармацыі п. Міністра так аб абставінах, паміж якіх наступіла адабраньне вольнасьці паслом Тарашкевічу, Валашыну і Рак-Міхайлоўскаму, так і аб дзейнасьці, з-за якой засталіся яны затрыманымі, не найшоў дагэтуль досіць падставаў дзеля жаданья звальненьня іх і забраньня адказнасьці за наступства звальненьня.

Аднак даведаўшыся я, што ў працягу ўчарайшага дня адабрана вольнасьць паслом Галавачу і Мятле — ня ведаю, як аб'ясніць гэта, ці ў сувязі са справай, з-за якой затрымана трох вышэй выказаных паслоў, ці таксама да тыхціцца гэта асобнай справы. Прашу аб сьпешным прысланьні мне высвятленьняў.

Асобна прашу аб выразнае высвятленьне, ці паслы Галавач і Мятла былі затрыманы на гарачай справе грамадзкага праступства, бо ня маючы магчымасьці належнага і самадзейнага высочываньня справы ўва ўсіх падрабязнасьцях, мушу з неабходнасьці абірацца на асьвятленьне і інфармацыі п. Міністра.

Хачу толькі выткнуць, што калі-б адабраньне вольнасьці паслом Галавачу і Мятле стаяла у сувязі са справай трох вышэйвыказаных паслоў, дык факт, што наступіла яно амаль-што ў 24 гадзіны пазней пацягавалі сумліваць ці выяўляецца прынадак залаўленьня на гарачай рабоце.

(—) Ратай маршалак Сойму.

сваё рэха ў апошніх урадовых рэпрэсіях. Але мы ведаем толькі адно што, чым балей польскія ўрады ціснюць Беларусаў, тым скарэй беларускі народ вызваліцца з няволі. Апошнія рэпрэсіі, як ні страшэнную зрабляць рану на беларускім целе, аднак маем усе даныя, каб сказаць, што гэта ня ёсьць сьмяротная рана. Самі загоім яе і будзем набіраць і гартваць свае сілы для змаганьня з нашымі ворагамі, з ворагамі беларускага сялянства, з ворагамі Незалежнасьці Беларусі.

Дык кожны, хто ўмее чытаць, спяшайся выпісаць сваю газету „Сялянскую Ніву“.

